

ikke Kvinderne fuld Retfærdighed, før man giver dem en Statskole, hvor de kunne blive uddannede til Nytte for Skolen og saaledes, at de kunne føle Glæde ved deres Gerning, en Skole, hvor de Kvinder kunne komme ind, som have særlige Vanskeligheder ved at komme ind paa de private Kursus. Jeg tror for øvrigt ikke, at det at vise Retfærdighed over for Kvinderne er det første Hensyn, der bør tages, men det afgørende er, om Skolen kommer til sin Ret, og i saa Henseende forekommer det mig mærkverdigt, at det ærede Medlem ikke kan se, at det kommer Skolen ikke til, naar vi ikke tage os af den Del af Skolen, som trænger mest dertil. Her er Tale om Lærere til Landet, vel at mærke ikke Lærere til Skoler for Piger, som skulle uddannes paa anden Maade, men om Lærere til Fogeskoler paa Landet; dem bliver der mere og mere Brug for. Men vi maa jo dog være ganske enige om, at skulle de tages fra København og ansættes paa Landet, maa man hellere indvære dem. I 1871 var der kun 2 eksaminerede Lærere fra Landet; nu er Forholdet noget bedre, men der er dog endnu kun overordentlig faa fra Landet i Sammenligning med dem, der ere fra København og de store Byer. Hvad hjælper det at faa disse Kvinder, de kunne dog ikke gavne der, hvor man skal bruge dem, og det vil heller ikke ske ved at fordoble Understøttelsen. Thi vi kunne ikke sætte Understøttelsen saa højt op, at Almuepiger fra Landet kunne gaa den Vej. Det er netop Manglen.

Det er det ene Punkt, at Almueskolen ikke faar tilstrækkelig Gavn af, hvad der her gøres, naar vi ikke faa en Statsanstalt i Provinserne. Men dernæst maa jeg fastholde, at hvad det kommer an paa er ikke først og fremmest det at lokke en Del unge Mennesker til en Gerning, som de tro at have Lyst og Evne til, men som de maafe, naar det kommer til Stykket, hverken have Lyst eller Evne til. Vilde ikke disse 15,000 Kr. blive en Slags Madding, hvorved man faar mange til at gaa den Vej, uden at vi faa nogen Garanti for derved at faa dygtige og energiske Lærere? Naar vi skulle gøre noget for at højne Almueskolen, kan det ikke nytte at hjælpe en Del Mennesker til at blive Lærere og Lærere, det have de ikke mere Næb paa end paa at blive hvilket som helst andet, men vi maa se at faa de dygtigste Kræfter frem og give dem en god Undervisning. Jeg kan derfor ikke være enig med den ærede Ordfører (Stühr) i, at man fornemmelig bør tage Hensyn til dem, der ere trængende, og ved Optagelsen tage mindre Hensyn til Dygtigheden. Lærer-

indestolen skal ikke være et Overdreb, hvor de gebroeklige, der ikke kunne bruges til andet, kunde komme ind, men et Sted, hvor intelligente og dygtige Kræfter kunne føres frem til at øve den vigtigste af al Statslivets Gerning, og jeg kan ikke forstaa, hvorledes man kan tro, at der kan hjælpes dertil ved at faste flere og flere Penge ud, uden at man faar nogen Garanti for, at det er dygtige Kræfter, man hjælper fremad. Selvfølgelig er det beklægt, at kun en Snes Stykker kunne blive eksaminerede paa Statskolen om Aaret, men jeg er overbevist om, at jeg er i fuld Overensstemmelse med det ærede Medlem og hans Kolleger i Mindretallet, naar jeg udtaler, at Mindretallet ikke, hvis disse 20 vilde blive dygtige Kræfter, vil sige: hvad kan det nytte, at vi faa disse 20 om Aaret? Naar en Sag er god, saa tager man fat paa den, og derefter gaar man videre. Det kommer i saadanne Forhold an paa at faa nogle gode Kræfter, og naar det da viser sig, at de gøre Nytte — og jeg tvivler ikke paa, at det vil vise sig her — saa gaar man videre ad samme Vej. En anden Sag var det, om man stillede den Betingelse for Bevillingen af de 15,000 Kr., at ikke Kursus, men kun de private Seminarier maatte faa dem. Men jeg vil meget bede det høje Ting, om det ikke vil betænke sig to Gange, inden det gaar ind paa at give yderligere Tilskud paa den Maade, som det hidtil har gjort; jeg vil bede det saa indtrængende, som jeg formaar, at vente med at give Tilskud derom, indtil det har vist sig, om vi ikke kunne faa en Normalanstalt for Kvindernes Uddannelse. Særlig vil jeg med Hensyn til Andragendet fra de to Seminarieførstandere gøre opmærksom paa, at naar man i Nar gaar ind derpaa, vil der sikkert næste Nar komme Andragender f. Eks. fra Bordingborg og Odense, og i det følgende Nar vilde de københavnske Seminarier komme med Andragender, og saa kunde det dog maafe blive for meget. Og dernæst vil jeg gøre den Realitetsindvending derimod, at jeg kan ikke se, at de i de Grunde, de anføre for at faa Understøttelse, ere gaaede langt nok; de springe over den vigtigste Sag: Optagelsesprøven. Vi kunne ikke faa gennemført at faa 4 Klasser i Seminarierne, det er umuligt, men noget kunne vi faa gennemført, og i saa Henseende kan man tænke sig, at vi kunne faa gennemført en Optagelsesprøve som i andre Lande, der virkelig betyder noget. Komme Statsseminarierne og ogsaa de private Seminarier i ordentlig Gang dermed, kunne de refusere dem, som ikke kunne bruges; men medens Statsseminarierne nu skulle gøre det, kunne